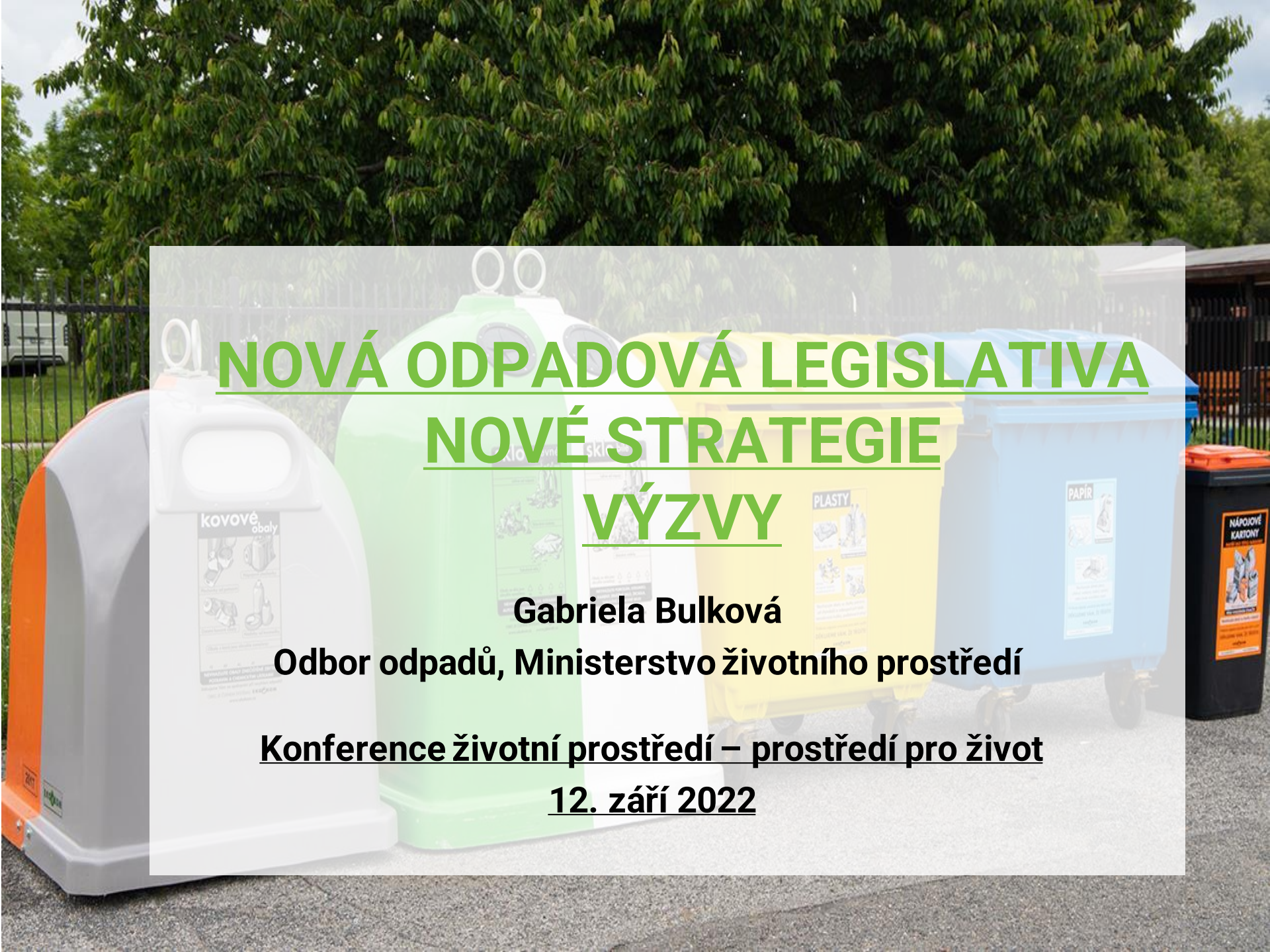

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA **NOVÉ STRATEGIE** **VÝZVY**

Gabriela Bulková

Odbor odpadů, Ministerstvo životního prostředí

Konference životní prostředí – prostředí pro život

12. září 2022

OSNOVA

- **Právní rámec ČR v odpadovém hospodářství a oběhovém hospodářství**
- **Strategický rámec odpadového a oběhového hospodářství**
- **Výzvy**

NOVÝ LEGISLATIVNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA

- **Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech** (účinnost od 1. ledna 2021)
- Prováděcí předpisy
- **Zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností** (účinnost od 1. ledna 2021)
- Prováděcí předpisy
- **Zákon č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí** (účinnost od 1. října 2022)
- Prováděcí předpisy v procesu přípravy
- **Novelizovaný zákon č. 477/2001 Sb., o obalech**
- (zákon č. 244/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí)
- Prováděcí předpisy
- **Novelizovaný zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích**
- **Novelizovaný zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek**
- **Metodické pokyny MŽP k nové legislativě:**
- https://www.mzp.cz/cz/legislativa_metodicke_pokyny_odpady

NOVÁ ODPADOVÁ LEGISLATIVA

- Prevence vzniku odpadů
- Odklon od skládkování k recyklaci odpadů
- Evropské ambiciózní cíle pro recyklaci (KO 2035 – 65 %, obaly, vysloužilé výrobky a další)
- Od 1. ledna 2030 je zakázáno na skládku ukládat využitelné odpady
- Prosazování PAYT principu u platby za komunální odpad
- Obce mají stanoveny vysoké třídící cíle
- Odpovědnost výrobců – systémy EPR
- Ekomodulace a ekodesign
- Omezení dopadu jednorázových plastových výrobků na životní prostředí, zákaz uvádění některých na trh
- Zvyšování recyklovaného obsahu ve výrobcích
- Preference environmentálních kritérií ve veřejných zakázkách
- Podpora recyklace

NOVÝ STRATEGICKÝ RÁMEC ODPADOVÉHO A OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

AKTUALIZOVANÝ PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

➤ Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015-2024 s výhledem do 2035

- 11. května 2022 vláda ČR schválila aktualizaci POH ČR
- **POH ČR - základní strategický dokument odpadové hospodářství do roku 2035**
- **Zohlednění nových povinných cílů z legislativy: odpady, obaly, výrobky s ukončenou životností**
- **Doplnění nových toků odpadů (potravinové odpady, jednorázové plasty)**
- **Součástí POH ČR je i Program předcházení vzniku odpadů**
- **Aktualizace krajských POH**

„Česká republika maximálně předchází vzniku odpadů a efektivně zhodnocuje veškerý potenciál produkovanych odpadů.“

POLITIKA OH, OBH

➤ Obecné principy

- ✓ **prevence vzniku odpadu**
- ✓ **odpad zdrojem**
- ✓ **rozšířená odpovědnost výrobce**
- ✓ **znečišťovatel platí**
- ✓ **zásada soběstačnosti a blízkosti**
- ✓ **zásada neškodit („Do Not Significant Harm“ - DNSH)**

➤ Hierarchie odpadového hospodářství

STRATEGICKÉ CÍLE

- 1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů***
- 2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.***
- 3. Udržitelný rozvoj společnosti a přechod k cirkulární ekonomice***
- 4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů***

POH ČR

➤ Cíle

➤ Zásady pro nakládání s odpady a opatření

➤ Prioritní odpadové toky

➤ KO, SKO, BRO a BRKO

- Rozvíjet a intenzifikovat tříděný sběr (papír, plasty, sklo, kovy a biologický odpad). Zavést textilní odpad - 1. leden 2025.
- Zvýšit úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace KO:
- **2025 - 55 %, 2030 – 60 %, 2035 – 65 %**
- Do roku **2035** snížit množství skládkovaného komunálního odpadu na **10 %**
- Snižovat množství BRKO ukládaných na skládky (od roku 2021 dále)

TŘÍDĚNÝ SBĚR KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ (Z OBCÍ A OD OBČANŮ) 2015-2020

Tabulka: Množství odpadů z obcí a od občanů v ČR

Odpad	2015 (kg/obyv.)	2016 (kg/obyv.)	2017 (kg/obyv.)	2018 (kg/obyv.)	2019 (kg/obyv.)	2020 (kg/obyv.)
Papír	30,4	32,4	33,6	33,4	32,5	28,5
Plast	11,7	13,4	13,6	14,5	15,4	16,7
Sklo	11,7	12,7	12,7	13,2	13,9	15,3
Kovy	26,7	22,3	26,4	29,0	29,3	28,7
Biologický odpad	39,9	54,7	57,7	59,3	63,3	66,2
Dřevo	3,5	4,7	5,2	5,8	5,7	5,6
Textil	1,8	2,1	2,3	2,5	2,8	2,5
Objemný	32,7	36,0	38,0	40,7	45,1	48,8
Směsný	198,8	199,8	198,2	198,5	195,6	198,0

Zdroj: ISOH, MŽP

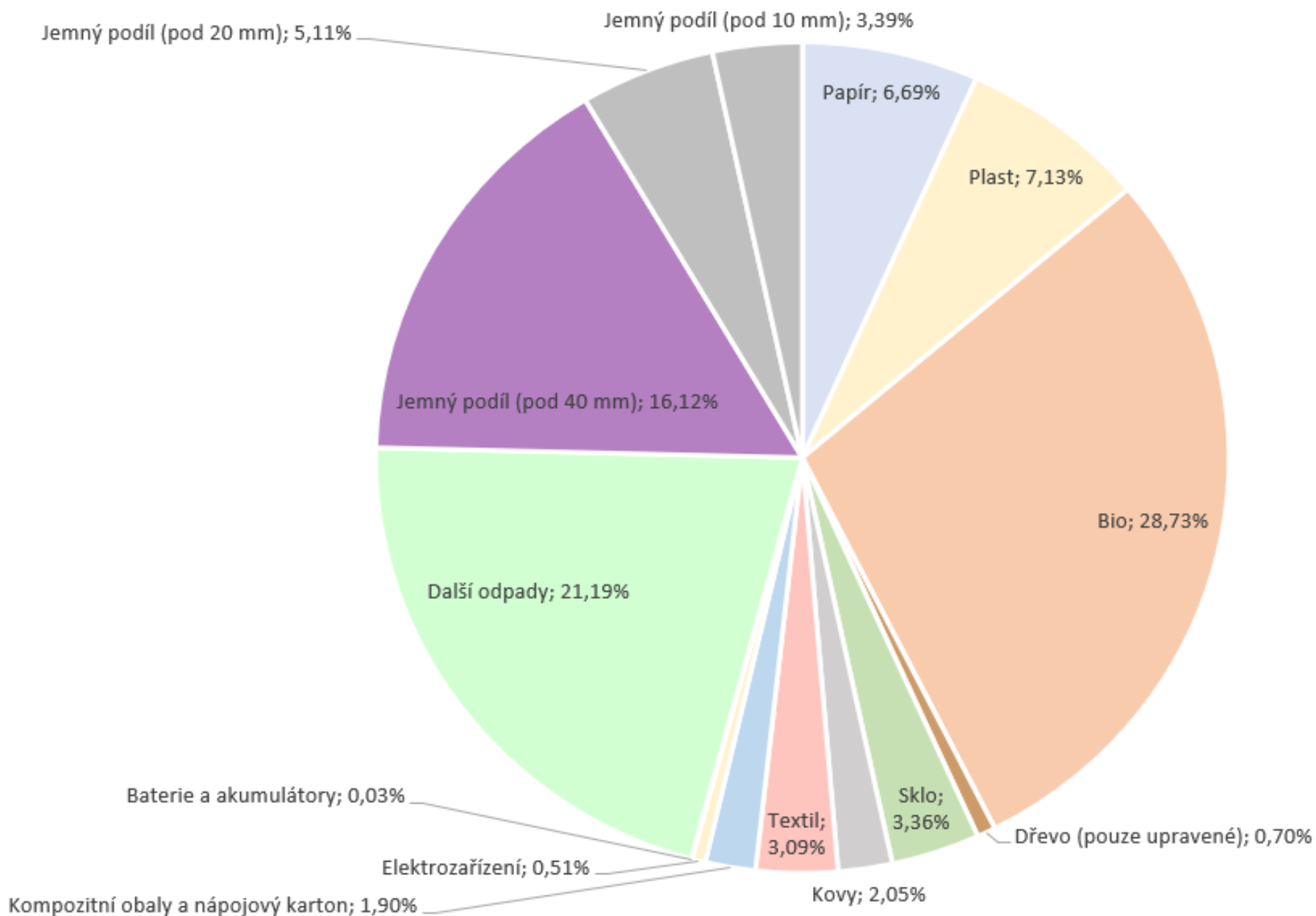

MOŽNOSTI TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

- Sběrná místa, hnízda kontejnerů – více než 500 000, docházková vzdálenost je 90 m (cca 130 kroků) (AOS Eko-kom)
- Door to door systémy – svoz odpadu od domu
- Sběrné dvory – zlepšená vybavenost obcí
- Prakticky 100 % populace má možnost třídit odpady

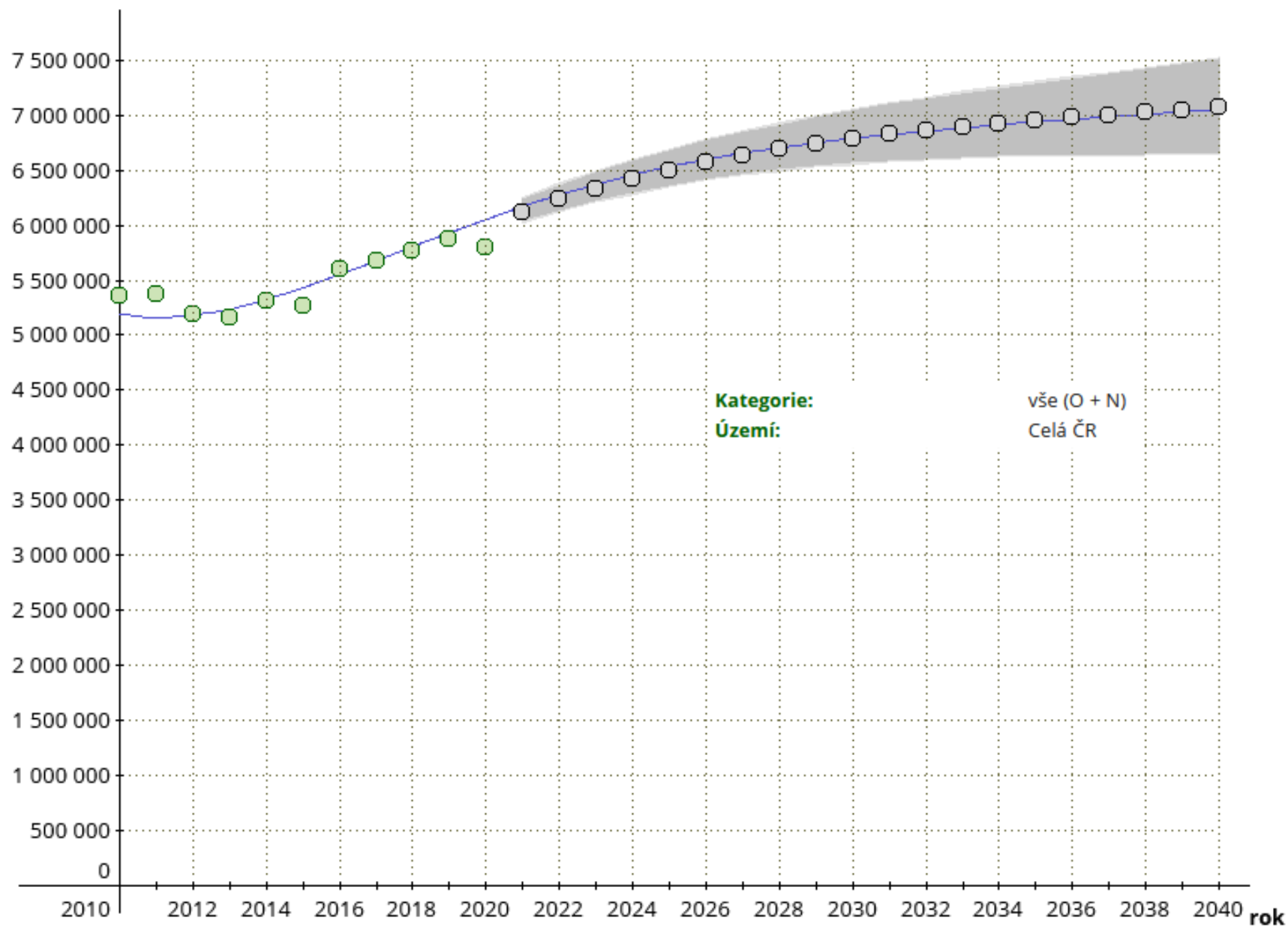

PRŮMĚRNÉ SLOŽENÍ SKO (MŽP)

PROGNÓZA PRODUKCE KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

produkce [t]

SCÉNÁŘE VÝVOJE OH

➤ Aktualizace Plánu odpadového hospodářství.

ZÁKLADNÍ SCÉNÁŘ - Prognóza produkce komunálního odpadu a nakládání s ním do roku 2035

ZÁKLADNÍ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Produkce KO (kt)	6579,3	6638,6	6688,7	6733,6	6771,5	6806,0	6833,8	6860,7	6884,2	6905,5	6924,6
Recyklace (kt)	3618,6	3717,6	3812,5	3905,5	3995,2	4083,6	4168,6	4253,6	4337,1	4419,5	4501,0
Energetické využ. (kt)	1644,8	1659,6	1672,2	1683,4	1692,9	1701,5	1708,4	1715,2	1721,1	1726,4	1731,2
Skládkování (kt)	1315,9	1261,3	1204,0	1144,7	1083,4	1020,9	956,7	891,9	826,1	759,6	692,5

Zdroj: MŽP, 2021

REALISTICKÝ SCÉNÁŘ - Projekce produkce komunálního odpadu a nakládání s ním do roku 2035

REALISTICKÝ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Produkce KO (kt)	6378,5	6412,9	6441,9	6467,9	6489,9	6509,9	6525,9	6541,5	6555,1	6567,3	6578,4
Recyklace (kt)	3508,1	3591,2	3671,9	3751,4	3829,0	3906,0	3980,8	4055,7	4129,7	4203,1	4275,9
Energetické využ. (kt)	1594,6	1603,2	1610,5	1617,0	1622,5	1627,5	1631,5	1635,4	1638,8	1641,8	1644,6
Skládkování (kt)	1275,7	1218,4	1159,5	1099,5	1038,4	976,5	913,6	850,4	786,6	722,4	657,8

Zdroj: MŽP, 2021

OPTIMISTICKÝ SCÉNÁŘ - Projekce produkce komunálního odpadu a nakládání s ním do roku 2035

OPTIMISTICKÝ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Produkce KO (kt)	6177,6	6187,2	6195,1	6202,2	6208,3	6213,8	6218,1	6222,3	6225,9	6229,2	6232,2
Recyklace (kt)	3397,7	3464,8	3531,2	3597,3	3662,9	3728,3	3793,0	3857,8	3922,3	3986,7	4050,9
Energetické využ. (kt)	1544,4	1546,8	1548,8	1550,6	1552,1	1553,5	1616,7	1680,0	1743,3	1806,5	1869,6
Skládkování (kt)	1235,5	1175,6	1115,1	1054,4	993,3	932,1	808,3	684,5	560,3	436,0	311,6

Zdroj: MŽP, 2021

POH ČR – ZAŘÍZENÍ K NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

- **Cíl:** *Vytvořit a koordinovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení pro nakládání s odpady na území ČR*
- systémy odděleného soustřeďování a sběru odpadů, systémy svozu a přepravy odpadů, základní členění zařízení: zařízení k úpravě odpadů, zařízení k využití, recyklaci, bezpečnému odstranění

➤ **Nástroje na prosazování:**

- Poplatek za ukládání odpadu na skládku
- Rozšířená odpovědnost výrobce
- Ekomodulace, ekodesign
- Finanční záruky
- Finanční podpora
- Zelené zadávání veřejných zakázek
- Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
- Informační zajištění
- Environmentální značení, prohlášení, CSR

NOVÝ POH ČR

➤ **Příprava nového POH ČR 2025-2034 - harmonogram**

- Analytická část (analýzy, studie, prognózy) – do září 2023
- Závazná část (cíle, zásady, opatření) – leden-září 2023
- Směrná část (nástroje, infrastruktura) – leden-září 2023
- VPŘ, MPŘ, SEA POH ČR – dokončeno do září 2024
- Schválení vládou ČR – prosinec 2024
- Účinnost nového POH ČR – 1. leden 2025

NOVÝ STRATEGICKÝ RÁMEC OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

➤ Strategický rámec cirkulární ekonomiky ČR 2040 – Cirkulární Česko 2040

- **Příprava - spolupráce s OECD, EK, pracovní skupina, veřejná konzultace**
- **Schválen vládou – 13. prosince 2021**
- **Široké pojetí cirkulární ekonomiky – 10 prioritních oblastí**
- **Zaměření se na fáze návrhu a výroby produktů**
- **Důraz na předcházení vzniku odpadů**
- **Inovace a digitalizace v celém výrobním řetězci a v nakládání s odpady**
- **Ekonomické nástroje preferující předcházení vzniku odpadu a recyklaci**
- **Využití druhotných surovin.**
- **V roce 2022 - příprava Akčního plánu na roky 2022-2027**
- **Karty aktivit a konkrétní úkoly**

NOVÝ STRATEGICKÝ RÁMEC

CIRKULÁRNÍ ČESKO 2040 - PRIORITNÍ OBLASTI

„V roce 2040 přináší oběhové hospodářství České republice podstatné environmentální, ekonomické a společenské přínosy. Česká republika v rámci přijatých opatření systematicky podporuje oběhové hospodářství jako model pro zlepšení ochrany životního prostředí, posílení konkurenceschopnosti a technologické vyspělosti, tvorbu nových pracovních míst, zvýšení surovinové bezpečnosti, a získávání nových kompetencí obyvatel.“

CIRKULÁRNÍ ČESKO - CÍLE

➤ **Globální cíl**

„Méně odpadu a více hodnoty pro ČR“

➤ **Strategické cíle**

1. *Zlepšení stavu životního prostředí.*
2. *Snížení produkce odpadů a lepší nakládání s odpady.*
3. *Posílení konkurenceschopnosti.*
4. *Tvorba nových pracovních míst.*
5. *Zvýšení surovinové bezpečnosti, zvýšení efektivnosti nakládání s přírodními zdroji a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů.*
6. *Zlepšení technologické vyspělosti a inovací.*
7. *Podpora inovativních forem spotřeby.*
8. *Získávání nových kompetencí, znalostí a dovedností.*
9. *Vytváření prostředí bez toxických látek a ochrana zdraví obyvatel.*
10. *Rozšiřování oběhového hospodářství na regionální a komunální úrovni.*

FINANCOVÁNÍ PŘECHODU NA OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ (POH ČR, CIRKULÁRNÍ ČESKO)

- **Zdroje financování, odborných poznatků, informací a dat:**
 - Operační programy Životní prostředí – OPŽP
 - Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost - OPTAK
 - Operační program Spravedlivá transformace
 - Národní plán obnovy
 - Modernizační fond
 - Národní program Životní prostředí (NPŽP)
 - Programy Technologické agentury ČR
 - Program prostředí pro život, **CEVOOH**
 - Resortní výzkum Beta TAČR
 - Programy MPO, MZE
 - Horizon Europe
 - LIFE
 - Interreg Europe

VÝZVY

- Uplatňování nové komplexní právní úpravy odpadového hospodářství
- Dosáhnout stanovených strategických cílů
- Využít zdroje a poznatky pro zlepšení odpadového hospodářství a nastavení cirkulární ekonomiky
- Pokračovat a posílit surovinovou, hospodářskou bezpečnost, udržitelnost a odolnost

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Ing. Gabriela Bulková, MBA
zástupkyně ředitele odboru odpadů
Odbor odpadů
Ministerstvo životního prostředí

gabriela.bulkova@mzp.cz

https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

